

LIVSSTIL

UT PÅ TUR, ALDRI MER KULTUR

Hverken fotball, punk, samtidskunst, motebransje eller doktorgrad var nok. Nå forlater Frode Saugestad en undervisningsposisjon på Harvard til fordel for årevis med fysisk selvpining.

TEKST NILS ANKER FOTO JOHANNES WORSØE BERG
Boston, USA

BYORIGINAL. Frode Saugestad var i mange år en slags byoriginal i Oslos uteliv. Trekkende gatelangs med dekk er han i ferd med å bli det samme i Boston.

FRODE SAUGESTAD

ALDER: 35 år.

BAKGRUNN: Fra Overhalla i Nord-Trøndelag. Tidligere markedssjef i Diesel Norge. Hoppet av for å bli kunstner. Dannet Norsk Anarkistisk Fraksjon med Bjarne Melgaard. Startet forlaget L.S.P. for å gi ut arabisk litteratur.

TOK hele studiet frem til doktorgrad i litteraturvitenskap på under fire år.

BOR nå i Boston og London.

FORELESER på Harvard University.

HOPPER nå av akademien for å forfølge fysiske utfordringer, i første omgang en skitur over Grønland.

SKOLELEI. Harvards lokaler er kanskje standsmessige, men Frode Saugestad har fått nok. – For jeg er ferdig med noe, må jeg sette i gang noe nytt. Jeg er livredd for å havne i et vakuum der man bare blir gående å kjøre seg selv lenger og lenger ned.

Det må brenne i hjertet mitt. Ting er ikke noe morsomme når du føler at du begynner å mestre dem

» **LANGS CHARLESELVEN** i Boston er det en fullstendig alminnelig ettermiddag: Joggere er ute og lufter belastningsskader og gråmelerte Harvard-gensere. Ute på elven ror ulike universitetslag i smale, ranke båter. Det sildrer stille hver gang årene tar i det kveldsrøde vannet, knirker taktfast fra åregafler og senete, anaerobe akademikerkropper. Det er østkystens USA på sitt mest eleverte. Ekstremakademia og lavmælt fysisk fostring. Luftig hår, korte benklær, innbitt konkurranse, knesokker.

Så brytes plutselig idyllen av en ensom, krum og fremoverlent skikkelse på land. Det rumler i bildekk. Det støver. Frode Saugestad haster av gårde med hjulgummi bak seg. Han trekker dekkene etter seg som en pulk. Rundt ham griper forfjamsede forbipasserende etter mobilkameraer. En hund gnedrer.

Er opptrinnet resultatet av et bilhavari? Performansekunst? Er det et rop om hjelp?

Ikke direkte. Frode Saugestad – tidligere markedssjef, vingspiller, samtidskunstner, pasjonert partygjenger, punkvokalist og Osama Bin Ladens norske forlegger – er bare ute og trener litt.

Til daglig underviser han eliten på prestisjetunge

Harvard like over broen. Det holder ikke lenger. 19. mai skal han krysse Grønland på ski sammen med Inge Solheim. Det betyr 600 kilometer, trekkende på en 70 kilos pulk, i temperaturer ned mot 40 minus.

Ekspedisjonen er bare en liten forsmak, en forberedelse, på det som etter planen skal bli fem til ti år med redselsfulle prosjekter innen svømming, seiling, klatring, sykling, padling, ørkenvandring og løping. Alt som kan være tungt, langt, ensformig, kaldt, varmt og nær umulig. Den vitenskapelige kometkarrieren er lagt på hyllen.

– Nå er det kun én-fot-foran-den-andre som gjelder. Jeg var blitt desillusjonert på vegne av akademien: Var det virkelig dette jeg ville bruke livet mitt til? Jeg hadde nådd langt på kort tid. Hvis jeg ville, kunne jeg blitt professor på en haug av steder.

Saugestad sier det uten snev av reservasjon.

– Men jeg har jo mye høyere ambisjoner enn dét.

TYPEGALLERI. A-lagsspiller på Bodø/Climt. Hengiven Åge Aleksandersen-fan. Kunstner som sammen med Bjarne Melgaard danner Norsk Anarkistisk Fraksjon. Sleivkjeft, ung markedssjef i Diesel som slår

ned Jon Michelet under en tv-debatt og mottar en Rolex for det. Indignert akademiker med spalteplass. Vokalist i Oslo Motherfuckers. Forlegger av arabisk litteratur. Hamsun-forkjemper. Engasjert mosjonist. Fast bøddel på scenen med popgruppen King Midas: Inkarnasjonene av Frode Saugestad har vært mange og underlige opp gjennom.

Sist han skiftet beite, var det akademikerne som fikk ham. Et veddemål sendte ham med ekspressfart gjennom et hovedfag. En doktorgrad fra London tok 18 måneder og gjorde ham sentral i forskningen på den marokkanske roman. Plutselig sto han og underviste med sitt eget kurs, «The novel of the periphery», på selveste Harvard University.

– Stedet er fullt av selvhøytidelige verdensmestre! ler Saugestad over en rulleskitur rundt Boston.

Nå skal han forlate dem til fordel for isødet.

– Det skal bli deilig å bare vandre. Kunne holde en tanke helt ut. La den ligge uten avbrytelser.

MISTER MESTRING. Som ved mange historier om høyt ambisjonsnivå, handler også Saugestads om en far. Eller nærmere sagt: Om fraværet av en. I dette »

DEKKOPERASJON. Frode Saugestad på vei ut av sin professorbolig i Cambridge til nok et nytt dekkselep. Også rulleski må til. Langrennshysterikene kan han likevel spare seg for: – Det er ikke bra når det blir en sånn fetisj. Folk som bruker halve lønnen si på skismøring, utstyr. Det blir for dumt. Det er nesten som designhysteriet: Det er viktigere hva boken står på enn hva som står i den.

Jeg klarer ikke slå meg til ro med at ting ikke kan bli bedre. Jeg vil ikke at livet skal være «fint», jeg vil at det skal være fantastisk!

» tilfellet om en norgesetablert marokkaner som kom til Levanger, møtte Saugestads mor og siden feilaktig ble frikjent i den etterfølgende farskapssak.

Da poden oppsøkte faren som voksen, fikk han beskjed om å holde seg unna.

– Jeg ringte på døren hans og sa «du kjenner ikke meg, men du kjenner moren min». Han tok ikke den muligheten.

Farskapssaken ble gjenopptatt, faren ble denne gang felt av sitt DNA.

– Jeg har aldri villet ha noen penger, aldri noen sånne ting. Jeg ville bare ha den faren som dommeren – på statens vegne – frarøvet meg som unge. Jeg ville ikke true, eller presse ham opp i et hjørne, eller forstyrre familien hans. Jeg ville bli kjent med ham. Hva kunne jeg gjøre?

Saugestad så mot sitt eget, ukjente utspring. Mot arabisk litteratur. Farssavnet sendte ham inn i de akademiske fortropper.

– Jeg var det eneste av hans barn som hadde vist noen interesse for hans verden. Kanskje hvis han virkelig ble stolt av meg, hvis jeg virkelig ble en ekspert på dette, at han ville akseptere meg?

Anerkjennelsen uteble. Fascinasjonen for kulturen har gradvis kjølnet.

– Jeg fant ikke det jeg lette etter, sier Saugestad.

– Det må brenne i hjertet mitt. Ting er ikke noe morsomme når du føler at du begynner å mestre dem.

En svømmetur mellom Kirkenes og Oslo? Femti maratonløp på femti dager? Saugestads mestringsfølelse skal nok få bli satt på sin prøve.

INDRE FLAMME. – Det var en merkelig opplevelse, helt uventet, sier Frode Saugestad over utsøkt sushi i Harvard Business Schools dresskledde kantine lokaler.

– Jeg kan ennå kjenne reaksjonen på kroppen.

Saugestad snakker om en sommerdag i Bodø i trettenårsalderen. Han var nettopp ferdig med en nittiminutters fotballkamp. Da han kom hjem viste det seg å være gateløp i nabolaget. Voksenpersoner, jevnaldrende, mosjonister: Saugestad ledet over hele røkla. I den siste motbakken kom melkesyren. Han ga seg ørlite, og ble slått på målstreken av en fullvoksen nabo.

– Jeg brøt fullstendig sammen. Gråt og gråt. Det var ikke annenplassen, den var isolert sett sterk: jeg hadde parkert alle på min alder fullstendig. Det var vissheten om at jeg ikke hadde gjort mitt beste, at jeg hadde gitt meg før jeg trengte. Det var grusomt.

Saugestad snakker om seg selv som et rovdyr i bur, sirkelende. Tanker om en indre flamme foresvever ham tilsynelatende ofte. Om å utnytte sitt tildelte potensial til fulle. Ekspedisjoner bør derfor også ha et menneskekjært formål. Hver meter av grønlandskrysningsen skal forhåpentlig gi en krone til Haitis befolkning.

– Når man bruker så mye ressurser på noe, mener jeg det nesten er en plikt å også hjelpe. Og jeg skal ikke legge skjul på at det vel også er en større tilfredsstillelse rent egoistisk: Man har prestasjonen isolert, men denne blir ytterligere forsterket av samtidig klare å gjøre noe godt. Veldedighet, de privilegertes opium!

– Forekommer ikke all denne selvrealiseringen deg som en litt ukul, Generasjon X-aktige nittitallsgreie?

– Ja, livet mitt kan vel forstås som en gedigen selvrea-

liseringstripp på steroider, ler Frode Saugestad.

– Eller er du bare fryktelig tidsriktig? Fotball i sentenårene? Party, mote og reklame på nittitallet? Samtidskunst rundt årtusenskiftet? Alvorstung akademisk på oo-tallet? For så, i dagens langrenns- og friluftshysteri, nok en gang skulle dra det lengre enn andre?

– Du skal ikke se bort fra at alt bare handler om forfengelighet, nei. Om coveret av Vanity Fair og GQ. Om et ønske om å bli sett og akseptert – alle disse farsgreiene igjen. Men hvorfor jeg vil disse tingene er egentlig ikke så viktig. Tilværelsen slår meg ofte som fullstendig meningsløs ennå. Jeg blir ikke noen god kjæreste, noen god underviser, noe godt menneske, om jeg ikke får brukt av meg selv. Slik tror jeg flere enn de selv aner, har det.

– Forakter du talentfulle folk som jobber i fylkeskommunen, for deretter gå hjem til repriser av «Alle elsker Raymond»?

– På ingen måte. Jeg kan være bedagelig selv. Men jeg synes det er synd når folk ikke bruker talentene sine. Ikke først og fremst for dem selv, men overfor andre rundt seg. Jeg klarer ikke slå meg til ro med at ting ikke kan bli bedre. Jeg vil ikke at livet skal være «fint», jeg vil at det skal være fantastisk!

Saugestad får dette blanke, intense blikket igjen. Det som kan dukke opp når noen for eksempel stiller spørsmål ved Åge Aleksandersens kvaliteter.

– Er det noe galt å ville gjøre verden til et bedre sted, da? **D2** nils.anker@dn.no

Frode Saugestad blogger fra sin tur på www.d2.no fra 19. mai.